

informator **gorenje** **gorenje**

List za obveščanje delavcev velenjskega dela SOZD Gorenje—Št. 26.—Leto XVII.—Titovo Velenje, 25.5.1982

Odplačilo dolgov in nemotena proizvodnja

SLOVENSKI IZVRŠNI SVET JE PRIPRAVIL VEČ UKREPOV IN AKTIVNOSTI ZA ZAGOTAVLJANJE ODPLAČEVANJA OBVEZNOSTI PO NAJETIH KREDITIH V TUJINI TER ZA OHRANJANJE IN RAZVOJ PROIZVODNJE. — AKTIVNOST IN UKREPI V GORENJU

Ko je podpredsednik slovenskega izvršnega sveta Vlado Klemenčič seznanil delegate na skupni seji zborov Skupščine SR Slovenije, je predvsem poudaril dvoje izhodišč: ukreniti vse potrebno, da zagotovimo odplačilo dospelih obveznosti do tujine, ter sprožiti aktivnosti za čimbolj nemoten potek proizvodnje in pospeševanja proizvodnje, namenjene izvozu oziroma povečanju konvertibilnega deviznega priliva.

Aktivnosti in ukrepi so torej znani. Kako jih je pričakalo Gorenje, kakšne so nove naloge? V Gorenju strokovne službe že pripravljajo in tudi usklajujejo naloge, ki smo jih dolžni opraviti po sprejetju zakona o razpolaganju z devizami v letu 1982.

O tem nam je Marjan Šramel povedal:

„Organizacije združenega dela program zavezuje, da izdelamo plane proizvodnje za takšne zaostrene pogoje gospodarjenja z namenom, da preprečimo hujše zastoje v proizvodnji in povečamo izvoz na konvertibilno območje ter zmanjšamo uvoz. Predložene so tudi spremembe zakona o delovnih razmerjih, ki naj omogočajo začasno prerazporeditev delavcev v drugo temeljno organizacijo, zaradi zmanjšenega obsega del v prvi, ter razporejanje delovnega časa s tem, da se zagotovi 42-urno tedenko poprečje v letu dni. Odvijanju proizvodnje bo treba prilagoditi načrt izrabe dopustov.

Program nam je naložil obvezo, da izdelamo in preverimo dosedanjo devizno potrošnjo za uvoz blaga in storitev ter druge odlive deviz. Sedaj smo že ugo-

tovili najnujnejše potrebe uvoza, vendar bomo še vedno morali nekaj obveznosti pokrivati na račun dolgov iz preteklih let, participacije dobaviteljev, za storitve transportnih in zavarovalnih organizacij. Hkrati pa se moramo še bolj oprijeti kooperacijskih poslov z našimi podjetji v tujini.“

Nedvomno je res, da program aktivnosti in ukrepov Gorenje ni sprejelo nepripravljeno. Znova pa se je tudi pokazala naša dolgoletna izvozna usmerjenost. Če ne bi že pred leti posvečali takšne pozornosti izvozu izdelkov na konvertibilna tržišča, bi sedaj bili še v večjih težavah. Hkrati pa nam to nalaga tudi nove naloge.

„Edini možni izhod je v izvrševanju izvoza na konvertibilno območje. To je tudi stališče slovenskega Izvršnega sveta. Spodbude, ki jih predvidevajo na zvezni in republiški ravni, pa naj bi naši delovni organizaciji omogočile, da bi nastali položaj prebrodili kar se da ugodno. Predlogi spodbud naj bi do nas prišli čimprej!“

Prizadevanja za zmanjševanje obveznosti do tujine so narekovale Skupščini SFRJ, da je pred nedavnim sprejela Zakon o pogojih in načinu razpolaganja in uporabe ustvarjenih konvertibilnih deviz v plačilih do tujine in o zadolževanju v tujini v letu 1982, ki obvezuje organizacije združenega dela, da prednostno poravnajo obveznosti po kreditih do tujine in šele nato izvršujejo druga plačila v tujino.

V Gorenju še ne vemo natančno, kolikšen delež nam bo ostal od ustvarjenih deviz z izvozom. Po dosedaj zbranih podatkih naj bi bilo to okrog 28 odstotkov. To pa je toliko, da bomo lahko zagotovili le proizvodnjo za izvoz! Kakršnokoli nadaljnje zmanjševanje prodaje na domačem trgu pomeni povečevanje izgube v Gorenju TGO. Takšna družbena in naša usmeritev pomeni torej zavestno odrekanje dohodku!

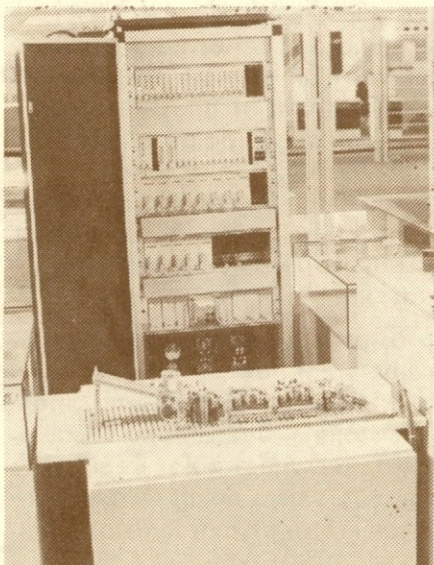
Naš maneverski prostor je že itak zožen, vendar kljub temu ne smemo vreči puške v koruzo! Tako bi lahko sklenili to informacijo. Vsem nam pa mora biti jasno dejstvo, da stojimo pred izredno odgovornimi nalogami. Poti iz težavnega položaja si bomo morali utirati sami z iskanjem novih rešitev, marsikdaj z odpovedovanjem in prizadevanjem slehernega zaposlenega.

PROGRAM UKREPOV IN AKTIVNOSTI V SOZD GORENJE

Po uveljavitvi zakona o razpolaganju z devizami v letu 1982 naj bi predvidoma delovne organizacije sozda Gorenje razpolagale z 28,10 % deviznega priliva. Poslovni organi in strokovne službe v sozdu Gorenje in Gorenju Promet Servis so že razpravljale o novih pogojih zagotavljanja materialne oskrbe.

Za prilagoditev in ureditev statusa in odnosa v republiški samoupravni interesni skupnosti za ekonomske odnose s tujino (SISEOT) so predvideni takojšnji ukrepi, med katerimi so najpomembnejši:

- treba je izdelati preglede (mesečne, tromesečne in letne) o prilivih, odlivih in terjatvah v konvertibilnih valutah,
- plane odvijanja procesa proizvodnje v zoženih okvirih – efekt mora biti povečanje izvoza, minimum je plan za SISEOT,
- zmanjšati uvoz reprodukcijskega materiala in nadoomeščanje uvoženega z domačimi materiali,
- zmanjšati odliv deviz s koriščenjem uvoza na kredit (zlasti Hermes in Coface), po možnosti koristiti čimveč kooperacij in maloobmejne posle,
- izdelati kalkulacije za neto devizni efekt po proizvodih, ki naj bodo podlaga za izdelavo optimalnih programov proizvodnje glede na čimvečjo zaposlenost,
- z vsemi sredstvi povečati izvoz, zlasti iskati nova tržišča s takojšnjimi efekti v prilivu, upoštevati najdaljši plačilni rok 60 dni, razen pri kreditnih poslih,
- v Gorenju Promet Servis poskrbeti za pospeševanje priliva (cesija terjatev, prodaja menic, večja kapitalizacija naših podjetij v tujini), za zmanjševanje odliva (odlog plačil pri dobaviteljih, racionalizacija uvoza, udeležba pri programih poslovnih bank za prestrukturiranje obveznosti ...),
- izdelati nove plane ekonomskih odnosov s tujino in dostaviti vse podatke sozdu Gorenje zaradi urejanja odnosov z republiški organi (SISEOT, banke in drugi).

Programirani logični krmilnik Gorenja, razstavljen na zadnjem velesejmu v Zagrebu.

Izvozu moramo posvetiti še več pozornosti

TRŽIŠČE ZA BELO TEHNIKO V EVROPI ZASIČENO – OBDRŽATI DOSEŽENI RENOME, ŠE IZBOLJŠATI KAKOVOST IZDELKOV – KONKURENCA VSE MOČNEJŠA

V zadnjem času smo že večkrat pisali o naših izvoznih prizadevanjih ter spregovorili o pomembnosti izvoza naših izdelkov. Kot pomembni izvozniki že sicer dosegamo lepe uspehe, vendar pa bi morali izvažati še več. To pa bo vse težje, kajti tržišče v zahodni Evropi je zasičeno tudi z izdelki bele tehnike. Položaj je izredno težak, saj so zmogljivosti velikih proizvajalcev gospodinjstev in drugih aparatov mnogo večje kot je povpraševanje. O položaju Gorenja in nalogah pri izvozu smo se pogovarjali z direktorjem zunanje trgovine Hubertom Golobom in vršilcem dolžnosti direktorja izvoza Gregorjem Verbučem.

POLOŽAJ NA ZAHODNEM TRŽIŠČU VSE TEŽJI

Znaki zasičenosti tržišča zahodnoevropskih držav se kažejo že nekaj časa, vendar je v zadnjem času nastopila izredna kriza. Veliki proizvajalci so že napovedali, da se bodo obdržali le tisti, ki se bodo začeli povezovati. Prav tako so se lotili propagandnih akcij, s katerimi želijo prodati čimveč svojega blaga. Za pet prodanih strojev podarijo enega, za nekaj večjih aparatov poklonijo mali gospodinjstvi aparat, kupcem obljublajo ogled svetovnega prvenstva v nogometu in čartrске izlete na otoke ... Proizvajalci bele tehnike se zavedajo, da bodo dražje izdelke vse težje prodali. Zato so se odločili za proizvodnjo izdelkov nižjih cenovnih razredov, veliko pa želijo privarčevati tudi s tehnološkimi spremembami. V Franciji, Zahodni Nemčiji in Avstraliji je prodaja bele tehnike manjša od deset do 15 odstotkov v prvih štirih mesecih v tem letu. Proizvodnja bele tehnike pa narašča, zaloge se kopičijo ...

KAKŠEN JE POLOŽAJ GORENJA?

Kljub povečani konkurenci še vedno uspevamo prodati svoje izdelke na izredno zahtevnih tržiščih. Kljub dolgoletnim izkušnjam in doseženemu renomeju pa je tudi za Gorenje vse težje. Zavedati se je namreč treba, da Gorenje v Evropi le ni tako znano ime kot v Jugoslaviji. Kljub pritiskom pa obstaja ne samo optimizem, temveč tudi možnost, da doseženi položaj obdržimo. Seveda pa so prizadevanja in perspektive vezane na določene pogoje. Predvsem moramo obdržati raven kakovosti na

takšni višini, ki smo jo že dosegli. Vsak padec kakovosti bi pomenil manjši izvoz. Na raven kakovosti pa lahko vpliva prav sleherni delavec v tozdu in tudi strokovnih službah! Prilagajati proizvodnjo možnostim prodaje in izpolnjevati proizvodne plane za izvoz!

Marsikdaj slišimo očitek, da prodajamo naše izdelke prepoceni. To pa ni res, saj se cene naših izdelkov enačijo s cenami v okviru evropskih meril srednjega cenovnega razreda. Vendar je pri tem treba poudariti, da mora tudi naš razvoj prevzeti pomembno nalogo. Naši aparati so za evropska merila nekako "pretežki" in je v njih vloženo več materiala. V bodoče pa bomo uspeli le, če bomo enakovredni konkurenca, ki vse bolj in bolj odriva proizvajalce izven EGS (Evropske gospodarske skupnosti). Še bolj je prisotna tudi težnja zapiranja lokalnih tržišč.

Na trgu EGS se bomo morali spoprijeti s čedalje močnejšimi giganti, ki bodo imeli s svojo gospodarsko in politično močjo izredne možnosti za pridobitev monopolističnega položaja. Nenehno poudarjanje racionalizacij v proizvodnji in poslovanju nedvoumno nakazuje trend politike nizkih cen, seveda ob primerni kakovosti izdelkov in spremljanju razvojnih novosti. To pa je predvsem zmanjševanje porabe energije, zmanjšanje servisnih posegov itd.

IZVOZNE NAPOVEDI V PRVEM POLLETJU 1982

Po izpolnjenih izvoznih rezultatih v prvih štirih mesecih leta 1982 in planih za maj in junij 1982, je moč soditi, da bo letni plan vendarle dosežen. Po posameznih izdelkih je izpolnjevanje plana po tozdih naslednje:

KUHALNI APARATI: Dosegajo planirani izvoz — celo prisotno preseganje.

ŠTEDILNIKI: Izvoz po planu.

PRALNA TEHNIKA: Plana ne dosegajo. Med razlogi so predvsem zaostanki v proizvodnji, problematika motorja z 800 obrati, izpad materiala, kakovost dela in materiala.

HLADILNIKI: Proizvodnja po planu, možnosti še 40.000 več — v letu 1982.

ZAMRZOVALNIKI:

- skrinje — Pod planom, zadržati nivo kakovosti!
- omare — Pod planom, zamude pri osvajanju proizvodnje novega proizvoda — 120 litrske omare, najti nove kupce
- kombinirani hladilniki — večji izpad, ker ne teče proizvodnja za izvoz
- hladilniki 600 — precej nad planom, proizvodnja bi morala dati še več izdelkov

ELEKTRONIKA Velenje: plan bomo presegli (novi kupci v Alžiru, Italiji, Cipru).

ELEKTRONIKA Ptuj: ne dosegamo plana, z novimi posli v Italiji bi lahko letni plan presegli, v poštev pride tudi proizvodnja z montažo v deželah v razvoju (DVR).

Hubert Golob

Gregor Verbuč

MGA NAZARJE: Presegajo plan, še več bi lahko izvozili.

GRADBENI ELEMENTI: Pod planom, večje zaostajanje, izvoz mora najti kupce in vključevati zunanjetrgovinsko mrežo.

POHIŠTVO: Pod planom! Potrebno maksimalno angažiranje Gorenja Promet Servis, zlasti podjetij v tujini.

PLAN BO DOSEGLJIV Z MAKSIMALNIM PRIZADEVANJEM VSEH DEJAVNIKOV

Plan izvoza bele tehnike, velikih gospodarskih aparatov, bo dosežen, vendar je čutiti močno pomanjkanje deviznih sredstev iz objektivnih razlogov. Plan izvoza je tudi naša skupna naloga. Zaradi prisotne krizne situacije na zahodnem trgu pa je treba povezati proizvodnjo in ustrezne službe v cilju, obdržati doseženi renome in položaj na konvertibilnem tržišču.

Zavedati se tudi moramo, da na zunanjih trgih nihče ne čaka na Gorenje. Združiti je treba vse sile, da bomo lažje našli poti tja, kjer so še možnosti tudi za naše izdelke. Kljub dolgotrajnim pripravam vzorcev bi morali več storiti tudi na področju propagande, saj nam primanjkuje določenih prospektov in drugega propagandnega materiala.

Možnosti se odpirajo tudi pri izvozu v dežele v razvoju. Tu bo treba ponuditi nove programe, prilagajene razmeram, ki vladajo v teh državah. Možnosti so tudi v ponudbi tehnologije in dobavah izdelkov v razstavljenem stanju, v deželah v razvoju pa organizirati proizvodnjo oziroma montažo. Verjetno se je treba že vnaprej zavedati tudi dejstva, da se pogoji iz leta v leto menjajo.

Nov devizni zakon pa narekuje nove pogoje in vse bolj jasno je, da je nalog na področju izvoza vedno več. Zato se moramo s skupnimi močmi pripraviti za doseganje plana in zadrževanja že doseženih pozicij na zunanjih trgih.

25. MAJ - DAN MLADOSTI

TITO IN MLADI

Ko se spominjamo tistih velikih dni in vsega, kar smo skupno preživeli in dosegli, moramo zmeraj imeti pred očmi podobo rojstva nove Jugoslavije. Ne smemo pozabiti na nadčloveške napore naših borcev, na veliko trpljenje in žrtve, na katerih je bilo ustvarjeno dejanje revolucije. Zmeraj moramo imeti pred seboj podobo Partije, ki je dajala globok človeški smisel revolucionarnemu boju naših narodov, ko jih je skozi bratstvo in enotnost vodila k svobodi in zmaji socializma.

Kaj je bilo najpomembnejše za našo zmago in kaj nas je vodilo v tistih težkih časih in kaj ima še danes aktualen pomen? To so predvsem visoka morala in pripravljenost za samoodpovedovanje in žrtve, iskreno tovarištvo in veliko medsebojno zaupanje. Te lastnosti in visoka stopnja idejnosti pa tudi zavest o veličini idealov in ciljev, za katere se bije boj — so bile gonilna sila naših borcev, zlasti mladine, ki je v glavnem tudi sestavljala našo partizansko vojsko.

Ta globoko ljudski smisel in to humano naravo našega boja moramo prenašati iz rodu v rod.

Tudi sedanjim borcem za samoupravni socialistični razvoj so v sedanjih zapletenih razmerah potrebne revolucionarnost, trdnost in vera v tisto, za kar se bojujejo, tovarištvo, medsebojno zaupanje, kolektivni duh in samozatajevanje.

Z revolucionarnostjo v današnjih razmerah je razumeti vztrajen boj za nadaljnje razvijanje samoupravnosocialističnih odnosov v naši družbi in odločno lomljenje vseh vrst odpora in ovir na naši poti; obvladovanje zakonitosti in smeri družbenega razvoja z marksistično znanostjo in njih stalno spoznavanje; pospešeno razvijanje proizvodnih sil tako, da se kar najbolj uvajajo znanstveni in

tehnološki dosežki; vsestranski razvoj človeške osebnosti in njenih ustvarjalnih sposobnosti; energično odpravljanje socialnih razlik, ki ne temeljijo na delu; dosledno izvajanje socialističnega načela — od vsakega po njegovih sposobnostih, vsakomur po rezultatih dela.

To so velike naloge, ki jih imajo zdaj pred seboj delavski razred, delovni ljudje in vsi narodi naše države, zlasti pa naša mlada generacija. Zveza komunistov in naša družbena skupnost morata zato posvetiti vso skrb mladini, marksistični in splošni vzgoji mladine in čedalje aktivnejšemu vključevanju mladine v družbeno življenje, da bi dostojno in pogumno nosila naprej baklo revolucije ter varovala, razvijala in bogatila njene pridobitve.

S tega zgodovinskega kraja se želim posebej obrniti na mladi rod Jugoslavije, na današnji rod, pa tudi na tistega, ki bo prišel jutri, naj zmeraj budno varuje in naprej razvija pridobitve revolucije in naj bo pri tem čvrst kot jeklo.

Trdno sem prepričan, da bodo mladi varovali to, kar so ustvarili starejši tovariši in kar zdaj ustvarjamo vsi skupaj, in da bodo, če bo potrebno odločno preprečili sleherni poskus ogroziti drago pridobljeno neodvisnost naše domovine, uničiti bratstvo in enotnost narodov in narodnosti naše države, naše samoupravljanje in druge velike pridobitve socialistične revolucije. V tem bodo tudi zana-prej skupaj s starejšim rodом, z borci in aktivnimi udeleženci naše revolucije.

(Iz govora predsednika Tita
na slavnostni seji v Jajcu,
posvečeni 30-letnemu jubileju
II. zasedanja AVNOJ)

